

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău
Judecător: Gh. Stratulat
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan E. Fistican, V. Negru

Dosarul nr. 2rac-388/16

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Primăria și Consiliul mun. Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Primăriei municipiului Chișinău privind încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, prin care s-a respins cererea de apel declarată de către Primăria municipiului Chișinău și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 martie 2015, s-a încasat de la Primăria mun. Chișinău în beneficiul IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” dobânda de întârziere, calculată pentru perioada 25.02.2015 - 17.02.2016, după emiterea hotărârii primei instanțe, în sumă de 130 295 lei,

c o n s t a t ă

La 12 decembrie 2014, IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău privind încasarea sumei de 440 760 lei cu titlu de mijloace financiare pentru hrana copiilor/elevilor și a sumei de 8452 lei în calitate de dobândă de întârziere.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că include în sine învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal și are ca scop educarea personalităților multilateral dezvoltate lingvistic, științific estetic și fizic, care să posede bazele tehnologiilor moderne în managementul economic și politic. Prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/5 din 22.01.2008, au fost operate majorări ale normelor bănești pentru alimentarea gratuită a elevilor/copiilor din instituțiile de învățământ pe anul 2008 în sumă de 4,00 lei per copil/elev. În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1236 din 22.12.1998 „Privind aprobarea

programului național „Alimentația copiilor”, fiecare copil școlarizat în clasele I-IV beneficiază de alocații pentru anul de învățământ 2009-2010 în valoare de 6,00 lei pentru un copil/elev. Prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/1 din 10 februarie 2011 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2011” au fost aprobate normele bănești de alimentație pe zi pentru un copil/elev în instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar din mun. Chișinău, conform anexei nr. 18 din Decizie.

Astfel, potrivit anexei nr. 18 la Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 1/1 din 10 februarie 2011 au fost stabilite normele bănești privind alimentația pe zi pentru un copil/elev din instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar din municipiul Chișinău pe anul 2011, astfel încât pentru licee - elevii claselor I - IV asigurați cu dejun cald, au fost alocate mijloace financiare în mărime de 6,00 lei pe zi pentru un elev. Prin Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr. 3/2 din 27 aprilie 2012 „cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2012” au fost aprobate normele bănești de alimentație pe zi pentru un copil/elev în instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar din municipiul Chișinău, conform anexei nr. 19 din decizie. Iar prin anexa nr. 19 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/2 din 27 aprilie 2012, au fost stabilite normele bănești privind alimentația pe zi pentru un copil/elev din instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar din municipiul Chișinău pe anul 2013, astfel încât pentru licee elevii claselor I - IV asigurați cu dejun cald, au fost alocați pe perioada 01.01.2013 - 23 martie 2012, suma de 6,38 lei pe zi pentru un elev, pe perioada 24 martie 2012, 30 aprilie 2012, suma de 6,50 lei pe zi pentru un elev, pe perioada de 01 mai 2012 - 31 decembrie 2012 suma de 7,5 lei pe zi pentru un copil.

Prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/4 din 02.04.2013 „cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2013” au fost aprobate normele bănești de alimentație pe zi pentru un copil/elev în instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar din municipiul Chișinău, conform anexei nr. 10 din decizie. Prin anexa nr. 10 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/4 din 02 aprilie 2013, au fost stabilite normele bănești privind alimentația pe zi pentru un copil/elev din instituțiile de învățământ preșcolar și preuniversitar pe anul 2013, astfel încât pentru liceele private au fost alocate 6,80 lei pe zi pentru un elev.

La 08 aprilie 2014, IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” a depus cerere la Primăria municipiului Chișinău, prin care a solicitat alocarea mijloacelor bănești pentru anii de învățământ 2008 - mai 2014, iar prin răspunsul nr. 04-109/2389 din 08 mai 2014, Primăria municipiului Chișinău a confirmat că conform tabelului elaborat de către Direcția generală finanțe, pentru alimentarea gratuită a elevilor caiselor I-IV din IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” pentru anii 2008-2014 sunt preconizate mijloace financiare în sumă de 440 760 lei. La 10 octombrie 2014, IP „Liceul Limbi Moderne și Management” a expediat în adresa Primăriei municipiului Chișinău o reclamație privind executarea obligației și transferarea mijloacelor financiare în cuantum de 440 760 lei, alocate

din bugetul municipal în favoarea instituției de învățământ, însă pîrîtul evită să-și onoreze obligațiile recunoscute față de reclamant.

Prin hotărârea Judecătoriai Centru mun. Chișinău din 06 martie 2015, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva Primăriei municipiului Chișinău privind încasarea sumei. S-a încasat de la Primăria municipiului Chișinău în beneficiul IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” suma de 514 030 lei în calitate de mijloace financiare datorate pentru hrana copiilor/elevilor. S-a încasat de la Primăria municipiului Chișinău în beneficiul IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” suma de 284 326 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

Împotriva hotărârii nominalizate, la data de 02.04.2015, Primăria municipiului Chișinău a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriai Centru mun. Chișinău din 06 martie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a respinge ca neîntemeiată acțiunea reclamantului IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” împotriva pârâtei Primăria municipiului Chișinău privind încasarea mijloacelor financiare pentru hrana copiilor/elevilor și a dobânzii de întârziere.

În motivarea cererii de apel, apelanta Primăria municipiului Chișinău a indicat că la adoptarea hotărârii, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că în baza Legii învățământului nr. 547 din 21.07.1995, art. 36, alin. 18, finanțarea instituțiilor de învățământ privat se efectuează din sursele fondatorilor, din taxele de școlarizare, din sponsorizări, credite, donații. Instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern. În așa condiții beneficiari ai susținerii de stat sunt instituțiile de învățământ acreditate, însă sistemul de acreditare fiind distrucționat, creând premise inadmisibile de obținerii a acreditării. Procesul de acreditare a instituțiilor de învățământ privat pe parcursul ultimilor ani a fost suspendat, or norma legală enunțată mai sus condiționa obținerea finanțării de la bugetul de stat de obținerea și deținerea certificatului de acreditare. Conform art. 143 alin.3 al Codului educației nr. 152 din 17.07.2014 (în vigoare din 23.11.2014), finanțarea instituțiilor de învățământ private se efectuează din sursele fondatorilor și din taxele de școlarizare. Conform alin. 4, instituțiile de învățământ general private acreditate beneficiază de sprijin din partea statului în modul stabilit de Guvern, or la momentul actual Guvernul nu a stabilit modalitatea și procedura respectivă. Prin norma enunțată, legislatorul a atribuit atribuția de a stabili potențialii beneficiari Guvernului RM, care la rândul său, urmează să consemneze condițiile și modul de dobândire a finanțării instituțiilor private din bugetul de stat, ori lipsa acestora împiedică realizarea actului legislativ și pune în dificultate organele administrației publice întru realizarea drepturilor sale. La momentul intrării în vigoare a Codului educației, au fost abrogate un șir de legi printre care: Legea învățământului 547 din 21.07.1995; Legea nr. 1257-XIII din 16 iulie 1997 cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din Republica Moldova; Legea nr. 423-XIV din 4 iunie 1999 privind aprobarea Regulamentului

de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ. Totodată, în legătură cu faptul că, termenul de valabilitate a certificatelor de acreditare a instituțiilor de învățământ privat din municipiu este expirat, Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău a adresat demersuri și solicitări Ministerului Educației al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova privind legalitatea finanțării instituțiilor de învățământ preuniversitar privat din bugetul de stat (în special alimentația elevilor) și expunerea vizavi de expirarea termenelor certificatelor de acreditare și licențelor instituțiilor de învățământ privat din municipiu. Ministerul Educației a răspuns la solicitările Consiliului municipal prin scrisoarea nr. 02/13-275 din 12.02.2014, iar Ministerul Finanțelor - prin scrisoarea nr.07-18/07 din 17.05.2014. DGETS a emis circulara cu nr.0118/9 din 09.01.2014 adresată conducătorilor instituțiilor de învățământ privat din municipiul prin care se atenționează că, nu există temeiul juridic de a înainta Consiliului municipal Chișinău propuneri pentru alocarea mijloacelor financiare pentru alimentația gratuită a elevilor din instituțiile private în anul 2014, care nu a fost apreciată de instanța de fond.

Apelanta Primăria mun. Chișinău a mai invocat că instanța de judecată nu a ținut cont de argumentul că acreditarea reprezintă o condiție obligatorie de funcționare a instituției private în conformitate cu cerințele legislației învățământului, inclusiv pentru a putea beneficia de mijloace bugetare. Pe parcursul ultimilor 2 ani, au înaintat demers la Direcția generală educație, tineret și sport 4 instituții de învățământ privat din municipiu. Din partea reclamantului a parvenit un singur demers, în care erau incluși toți elevii care la moment erau înscriși în liceu. Demersul a fost returnat pentru a fi rectificat, stipulând numai numărul elevilor ciclului primar. Alt demers din partea instituției nu a fost înaintat. Instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că, Consiliul municipal Chișinău aprobă în fiecare an bugetul municipal inclusiv la capitolul educație pe Direcții de învățământ din sectoare, iar liceele private, conform art. 36 alin. 17 al Legii învățământului nr.547 din 21.07.1995 urmează să includă cheltuielile pentru întreținerea elevilor în taxele de școlarizare. Pentru reclamantul în cauză, careva alocări nu au fost efectuate iar cererea înaintată de reclamant nu poate fi admisă deoarece în bugetul de municipiului lipsesc mijloacele financiare respective. Normele metodologice la care se referă reclamantul nu reprezintă altceva decât metodologia în baza căreia anual este întocmit și aprobat pe capitole de cheltuieli bugetul municipal, care include în sine toate sferile și domeniile care sunt de competența sferei bugetare municipale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, s-a respins cererea de apel declarată de către Primăria municipiului Chișinău și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 martie 2015. S-a încasat de la Primăria mun. Chișinău în beneficiul IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” dobânda de întârziere, calculată pentru perioada 25.02.2015 - 17.02.2016, după emiterea hotărârii primei instanțe, în sumă de 130 295 lei.

Nefiind de acord cu decizia respectivă, la data de 21 iulie 2016, Primăria și Consiliul mun. Chișinău, a declarat recurs asupra deciziei respective, solicitând

casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, cât și a hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 06 martie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinse cerințele înaintate integral.

În motivarea recursului, s-au reiterat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

La 14 septembrie 2016, IP „Liceul de Limbi Moderne și Management” a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că din materialele dosarului nu rezultă la ce dată a fost expediată copia deciziei integrale a instanței de apel în adresa părților la (f.d. 21 vol. II), cât și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia, recursul se consideră declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria și Consiliul mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or nu s-a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci s-au formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea

deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Primăria și Consiliul mun. Chișinău ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Primăria și Consiliul mun. Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Ion Druță